

Rektor
Södertörns högskola

och

Rektor
Uppsala universitet

Juridiska avdelningen
Marie Stern Wärn

BESLUT

2001-12-20
Reg.nr 31-1728-01

Anmälan angående situationen för vissa studenter vid farmacie kandidatprogrammet

Anmälan

JL har till Högskoleverket anmält att hon med flera studenter inte får möjlighet att avsluta det utbildningsprogram som de har antagits till vid Södertörns högskola. Hon har i anmälan anført följande.

Utbildningsprogrammet är farmacie kandidatprogrammet 120 poäng, vilket är ett program som Södertörns högskola har köpt från Uppsala universitet. Utbildningen är under avveckling och hon går i den sista kullen. Programmet har en s.k. spärr inbyggd som innebär att studenterna måste ha klarat 30 av 40 poäng för att få fortsätta på utbildningen. Tillsammans med ca 15 andra studenter har hon hamnat i denna spärr och får inte fortsätta. Eftersom programmet har lagts ned har hon och hennes studiekamrater inte möjlighet att ta igen missade tentor under ett studieuppehåll och därefter komma tillbaka till utbildningen, så som studenter före dem har kunnat. Hon och hennes klasskamrater känner sig kränkta, utkörda och anser att varken Södertörns högskola eller Uppsala universitet vill ha med dem att göra. Hon anser att den individuella studieplanering och studiegång som har utlovats borde innebära att studenterna får rätt att få examen inom programmet. Båda högskolorna måste ta ansvar genom att ställa resurser till förfogande. Spärren borde i detta undantagsfall lyftas bort.

Utredning

Uppsala universitet och Södertörns högskola

Högskoleverket har anmodat Uppsala universitet och Södertörns högskola att gemensamt yttra sig över anmälan. Verket har också tagit del av programmets utbildnings- och kursplaner samt ett avtal mellan Södertörns högskola och Uppsala universitet.

Uppsala universitet och Södertörns högskola har inkommit med yttranden var för sig, men diskussioner har förts mellan dem och de har också tagit del av varandras yttranden.

Yttrandet från Uppsala universitet

Uppsala universitet har i sitt yttrande åberopat ett yttrande från farmaceutiska fakulteten.

Av yttrandet från farmaceutiska fakulteten framgår följande.

Farmacie kandidatprogrammet vid Södertörns högskola är ett samarbete mellan Södertörns högskola och Uppsala universitet och regleras enligt avtal. Utbildningen startade 1996 och efter beslut föregående år om att upphöra med antagning fr.o.m. höstterminen 2000 är programmet nu under avveckling.

Av avtalet mellan Södertörns högskola och Uppsala universitet framgår att farmaceutiska fakulteten vid Uppsala universitet svarar för undervisning och examination på samtliga kurser inom programmet. I utbildningsplanen för programmet anges att studieordningen är bunden, dvs. att kurserna skall läsas i den ordning som föreskrivs. Vidare anges att för tillträde till termin 3 finns förkunskapskravet (spärren) att alla kurser på termin 1 och 2 skall vara genomförda med godkänt resultat.

Farmaceutiska fakultetens grundutbildningskommitté har vid fyra olika tillfällen fattat beslut om dispens från detta förkunskapskrav. De två sista besluten har fattats som ett led i att minska problemen för studenterna vid avvecklingen av programmet.

Farmaceutiska fakulteten anser att det inte är realistiskt att ta bort förkunskapskravet inför termin 3 på grund av att utbildningen upphör, då de berörda studenterna i de påföljande kurserna förutsätts besitta kunskaper på viss nivå. Fakulteten rekommenderar i stället individuell studiegång. Denna innebär att de berörda studenterna har möjlighet att avsluta sina studier och erhålla en farmacie kandidatexamen genom att läsa fristående kurser. En individuell studieplan som utgår från varje enskild individs studieresultat bör då upprättas och både studievägledningen vid Södertörns högskola och vid farmaceutiska fakulteten finns tillgänglig för rådgivning. Vid samrådsmöte den 5 mars 2001 enades man om att Södertörns högskola skriftligen skulle informera studenterna om detta.

Fakulteten ger ett flertal fristående kurser som kan ingå i en kandidatexamen och förutsättningarna för studenterna att slutföra sina studier och erhålla en farmacie kandidatexamen är goda.

De studenter som vid vårterminens start ej uppfyllt förkunskapskravet till termin tre hade möjlighet att vid omtentamen under februari uppnå det studieresultat som krävdes. För att underlätta för dessa studenter att fortsätta inom programmet, fick de i avvaktan på tentamensresultatet följa undervisningen på termin tre. Studenterna var väl informerade om förutsättningarna om förkunskapskravet fortfarande ej hade uppfyllts. Besked om vilka som ej hade uppfyllt förkunskapskraven och därmed fastnat i spärren lämnades så fort tentamensresultaten var fastställda.

Sammanfattningsvis anser farmaceutiska fakulteten att den uppfyllt de krav och villkor som anges i avtalet och att åtgärder därvid vidtagits för att minska problemen för studenterna vid avvecklingen av programmet.

Uppsala universitet anför vidare i sitt yttrande att universitetet bedömer det alternativ som innebär att studenterna efter individuell rådgivning och studievägledning ges möjlighet att läsa fristående kurser och därigenom erhålla en farmacie kandidatexamen, som den bästa lösningen för studenterna.

Yttrandet från Södertörns högskola

Södertörns högskola har i sitt yttrande framfört bl.a. följande.

Södertörns högskola anser att Uppsala universitets farmaceutiska fakultets beskrivning av sakförhållandena är korrekt.

Vid nedläggning av ett program uppstår alltid ett antal särskilda komplikationer och förhållanden som på ett olyckligt sätt kan leda till bekymmer för enskilda studenter. Södertörns högskola anser det vara av stor vikt att försöka lösa detta så långt det är möjligt och rimligt. Därför har förslag lämnats till Uppsala universitet hur sådana problem skulle kunna åtgärdas.

Södertörns högskola anser att det första alternativet, som innebär möjlighet till garanterad fortsättning inom programmet om de extra kurserna klaras av, är det från studentens synpunkt bästa och rimligaste. De övriga två alternativen innebär att studenterna måste byta studieort. Södertörns högskola har varit och är beredda att finansiera det första alternativet.

Diskussioner har pågått om dessa förslag sedan mitten av maj. Uppsala universitet har förordat det alternativ som innebär att studenterna får läsa fristående kurser vid Uppsala universitet enligt en egen studiegång.

Avtalet mellan Södertörns högskola och Uppsala universitet

Uppsala universitet har till sitt yttrande bifogat ett avtal mellan Uppsala universitet och Södertörns högskola.

Avtalet som tecknats mellan Uppsala universitet, farmaceutiska fakulteten, och Södertörns högskola i juli 2000 reglerar betalning och villkor för de studenter på det farmacie kandidatprogram som från och med höstterminen 2000 avvecklas successivt. Av avtalet framgår bl.a. följande.

Fakulteten svarar för undervisning och examination på samtliga kurser inom farmacie kandidatprogrammet om 120 poäng.

Södertörns högskola svarar för och erlägger kostnaderna för studenternas resor till och från laboratorieundervisningen i Uppsala.

Fakulteten och Södertörns högskola skall gemensamt se över utbildningens uppläggning och lokalisering i syfte att minska problemen för studenterna i samband med avvecklingen av programmet samt minimera olägenheterna med studenternas resor.

De studenter som påbörjat sin utbildning inom farmacie kandidatprogrammet kommer inom giltighetstiden för avtalet, 1 juli till och med 31 januari 2003, att ha möjlighet att fullfölja och avsluta sin utbildning.

Två år efter det att en kurs har givits för sista gången ges studenterna möjlighet till tentamens- och omtentamenstillfällen varje termin i samband med ordinarie tentamen för motsvarande kurs på farmaceutiska fakulteten i Uppsala. Omtentamenstillfällen ges också i samband med omtentamensperioden varje år. Därefter ges tentamen endast i samband med omtentamensperioden i augusti till och med 2004. Från och med februari 2005 upphör möjligheten att tentera kurser enligt denna studieordning.

Utbildningsplanen för farmacie kandidatprogrammet

Högskoleverket har från Uppsala universitet begärt in utbildningsplanen och kursplanerna för farmacie kandidatprogrammet 120 poäng, Södertörns högskola (juni 1999). Av dessa framgår bl. a. följande.

Studiegången är bunden, dvs. ämnena skall läsas i den ordning som föreskrivs i utbildningsplanen. För tillträde till tredje terminens kurser krävs godkänt resultat i samtliga kurser och tentamina under terminerna 1 och 2. Vidare krävs för tillträde till den sjätte terminens avslutande självständiga arbete att minst 100 poäng på farmacie kandidatprogrammet skall vara godkända senast vid starten på det självständiga arbetet. Av kursplanen för tredje terminens första kurs, mikrobiologi med bioteknik (8 poäng) framgår att för studerande på farmacie kandidatprogrammet gäller att den studerande skall ha godkända betyg från de två första terminernas kurser.

Anmälares svar

JL har yttrat sig över lärosätenas svar.

Tillämpliga regler

Enligt 6 kap. 7 § 6 punkten högskoleförordningen (1993:100, omtryck 1998:1003) skall i kursplanen anges de krav på särskilda förkunskaper och andra villkor som gäller för att bli antagen till kursen.

I 7 kap. 7 § högskoleförordningen anges att de krav på särskilda förkunskaper som ställs skall vara helt nödvändiga för att tillgodogöra sig utbildningen. Av 2 punkten samma paragraf framgår att kraven får avse kunskaper från en eller flera högskolekurser.

Högskoleverkets bedömning

Farmacie kandidatprogrammet vid Södertörns högskola har bedrivits som ett samarbete mellan Södertörns högskola och Uppsala universitet. Den första antagningen till programmet gjordes 1996. Efter att beslut fattats om att upphöra med samarbetet 2000, skedde samma år den sista antagningen till programmet. Detta innebär att den sista kullen studenter förväntas avsluta sina studier 2003.

På farmacie kandidatprogrammet finns en s.k. spärr som innebär att studenten, för att få fortsätta studera på tredje terminen, skall ha klarat av de två första terminernas kurser. Detta har medfört att JL och flera andra studenter har svårigheter att slutföra utbildningen inom programmet.

Högskoleverket kan konstatera att högskoleförordningens bestämmelser medger att en sådan spärr får sättas upp i form av förkunskapskrav eller andra villkor.

Det ankommer på högskolorna att, med beaktande av de utbildningsuppdrag de har fått, besluta om hur de anslagna medlen skall användas. Detta medför att högskolorna kan starta – men också lägga ned – utbildningar. Det är dock viktigt att utbildningsanordnare noga klargör förutsättningarna för studenterna som söker till utbildningar som beslutats läggas ned. Det får vidare betraktas som normalt att studenterna inte klarar alla poäng på utbildningen på stipulerad tid. Efter att utbildningen har lagts ned bör studenterna ha möjlighet att avsluta sin utbildning, men kan då inte begära samma uppläggning av programmet som utbildningsplanen har medgett.

Södertörns högskola och Uppsala universitet har i avtal reglerat villkoren för studenterna som läser på programmet som skall avvecklas. Studenterna har informerats om avtalet och om de framtida konsekvenserna därav. Lärosätena har vidare med utgångspunkt från tre alternativa lösningar försökt nå fram till en lämplig lösning för studenterna.

Högskoleverket anser att Södertörns högskola och Uppsala universitet har vidtagit rimliga åtgärder för att de studenter som inte har klarat alla poäng och fastnat i den s.k. spärren, skall kunna slutföra sina utbildningar.

Med detta besked avslutas ärendet.

Detta beslut har fattats av chefsjuristen Annica Lindblom efter föredragning av verksjuristen Marie Stern Wärn i närvaro av verksjuristen Barbro Molander.

Annica Lindblom

Marie Stern Wärn

Kopia till:

JL